

עו"ד דורון רדעי, עו"ד ניצן גדות

פסיקה

- 1 החלפת תובע ייצוגי לאחר קבלת בקשה לאישור תובענה ייצוגית רע"א 6182/22 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ נ' נחום וינקר ואח'
- 2 גילוי ועיון במסמכים בשלב הדיון בבקשה לאישור רע"א 739/23 אור קרבקי נ' שופרסל בע"מ
- 3 תניית ברירת דין בחוזה אחיד של תאגיד זר הפועל בארץ רע"א 3779/22 Traveljigsaw Limited נ' עו"ד חיים הירשפלד

בשלבי חקיקה

- 4 הצעות חוק פרטיות המונחות על שולחן הכנסת לדיון מוקדם

פסיקה

- 1 החלפת תובע ייצוגי לאחר קבלת בקשה לאישור תובענה ייצוגית רע"א 6182/22 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ נ' נחום וינקר ואח'

שתי בקשות רשות ערעור על החלטות בית המשפט המחוזי בירושלים (סגנית הנשיא תמר בזק-רפפורט) אשר קיבלו בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד המבקשת, ולאחר מכן אישר מינוי של תובע ייצוגי חלופי שיבוא בנעליו של התובע המקורי יוזם ההליך.

בית המשפט העליון (כבוד השופטת ענת ברון) דחה את שתי בקשות הערעור, תוך שהוא קובע לעניין החלפת התובע הייצוגי את הדברים הבאים: "חוק תובענות ייצוגיות דורש כי למבקש להגיש תובענה ייצוגית תהא עילת תביעה אישית (סעיף 4(א)(1) לחוק). עם זאת, נקבע בחוק כי במקרים שבהם מתקיימים התנאים הדרושים לאישור התובענה כייצוגית למעט התנאי בדבר עילת תביעה אישית, בית המשפט רשאי לאשר את הבקשה תוך מתן הוראה להחלפת התובע המייצג

(סעיף 8(ג)(2) לחוק). בכך החוק קובע כי כשבית המשפט נתקל בהליך ייצוגי שמן הראוי לברר אותו והוא עומד בכל יתר התנאים המנויים בחוק, אין מקום לדחות את הבקשה אך משום שהמבקש עצמו אינו אוחז בעילת תביעה אישית. גישה זו מבטאת את עמדת המחוקק שמדגישה ומעמידה במרכז ההליך הייצוגי את האינטרסים של קבוצת הנפגעים והציבור בכללותו, ולא את עניינו של המבקש הפרטני יוזם ההליך, בבחינת "העדפה של המהות על-פני המיהות". (החלטה מיום 24.8.2023).

בשם המבקשת: עו"ד איתמר ענבי, עו"ד נירה קורי. בשם המשיבים: עו"ד ניצן שמואלי, עו"ד אריאל גיז.

2 גילוי ועיון במסמכים בשלב הדיון בבקשה לאישור רע"א 739/23 אור קרבקי נ' שופרסל בע"מ

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד השופטת נועה גרוסמן) אשר דחה את בקשתו של המבקש לגילוי ועיון במסמכים שונים בנוגע לירקות ופירות אשר המשיבה מייבאת לישראל, וזאת במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית שבה נטען כי המשיבה מטעה את לקוחותיה בנוגע לארץ גידולם.

בית המשפט העליון (כבוד השופט עופר גרוסקופף) נתן רשות ערעור וקיבל את הבקשה באופן חלקי. במסגרת החלטתו סקר בית המשפט את הכללים הנוגעים להליכי גילוי ועיון במסמכים במסגרת שלב בקשת האישור: "כידוע, הליך גילוי ועיון במסמכים בשלב הדיון בבקשה לאישור תובענה כייצוגית מוסדר בתקנה 4(ב) לתקנות תובענות ייצוגיות, התש"ע-2010. לפי תקנה זו, לבית המשפט סמכות ליתן צו לגילוי ועיון במסמכים ובלבד שנתקיימו שני תנאים מצטברים: (1) המסמכים שגילויים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית; (2) המבקש העמיד תשתית ראייתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים הקבועים בסעיף 8(א) לחוק. נוסף על תנאים אלה – רלוונטיות המסמכים המבוקשים להכרעה בבקשה לאישור תובענה כייצוגית וקיומה של תשתית ראייתית ראשונית – על מבקש העיון לעמוד בתנאים ובדרישות החלים באופן כללי על הליכי גילוי ועיון במסמכים, ובכללם: היותם של המסמכים רלוונטיים, קרי קיומה של זיקה ברורה בין המסמכים לבין השאלות שבמחלוקת; הימצאותם של המסמכים בידי המשיב או בשליטתו; הצבעה על כך שהגילוי יביא לפישוט וייעול ההליכים; ולבסוף, שאין בגילוי משום הטלת מעמסה בלתי סבירה על הצד שכנגד".

לאחר בחינת השאלה האם תנאים אלו מתקיימים ביחס לכל אחד מסוגי המסמכים שהתבקשו, קבע בית המשפט: "אשר על כן, במקרה דנן – וביחס לתמהיל המכר בלבד – מתקיימים שני התנאים המצטברים לשם מתן צו המורה למשיבה לגלותו. משכך, יש להוסיף ולבחון גם את טענת המשיבה לפיה תמהיל המכר מהווה סוד מסחרי לפי סעיף 5 לחוק עוולות מסחריות, באופן אשר מצדיק את אי-חשיפתו.

כידוע, העובדה שמסמך או מידע מסוימים מהווים סוד מסחרי אינה מספיקה לבדה כדי לחסום את גילויים במסגרת הליך לאישור תובענה. כפי שהוסבר לעיל, לתמהיל המכר יש חשיבות ביחס להכרעה בבקשת האישור, ולפיכך, ככל שהמשיבה עומדת על טענת ההגנה המבוססת על הנתונים הללו, הכף נוטה באופן מובהק לחייב את המשיבה בחשיפתו בפני הצדדים להליך. זאת ועוד, הנתון המבוקש אינו חושף מידע מסחרי מובהק, כדוגמת מקורות אספקה, מחירי רכישה, רווחים וכיו"ב. כל עניינו ביחס בין היקף המכירה של סחורה מקומית מסוג מסוים להיקף המכירה הכולל של סחורה מאותו סוג אצל המשיבה. המשיבה מסרה נתון זה ביחס לכלל הפירות והירקות הנמכרים על ידה, ואני מתקשה לראות מדוע מסירת מידע מדויק ומפולח לפי שנים ולפי סוגי הפירות והירקות העיקריים, צפויה לפגוע באופן משמעותי באינטרסים המסחריים שלה. מכל מקום, ככל שלדעת המשיבה צפויה פגיעה כאמור, תהיה רשאית להגיש לבית המשפט קמא בקשה לחסיון המידע מפני גורמים נוספים, פרט לבאי-הכוח המייצגים." (החלטה מיום 7.9.2023).

בשם המבקש: עו"ד אוהד רוזן, עו"ד גל בריר. בשם המשיבה: עו"ד אסף לוי, עו"ד יונתן ניסנהויז.

3 תניית ברירת דין בחוזה אחיד של תאגיד זר הפועל בארץ

רע"א 3779/22 Traveljigsaw Limited נ' עו"ד חיים הירשפלד

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטת איריס רבינוביץ ברון) אשר קבע כי יש להחיל על ההתקשרות בין הצדדים את הדין הישראלי.

בית המשפט העליון (כבוד השופטת ענת ברון) דחה את הבקשה על יסוד הנימוק הבא: "הצדק עם בית המשפט המחוזי בקובעו כי יש בניסוחה הקלוקל של תניית ברירת הדין כדי להקשות על הלקוח הסביר להבין את משמעותה, והיה מצופה מן המבקשת שניסחה את ההסכם, וככל שביקשה להחיל עליו את הדין האנגלי, להקפיד על ניסוח מובן ובהיר של תניית ברירת הדין. זאת לנוכח תכליתן, אופיין וטיבן של תניות ברירת הדין, המחייבים גילויין בלשון נוחה להבנה לציבור הלקוחות, באופן שיצמצם את פערי הכוחות בין הצדדים ויסייע ללקוח לקבל החלטה צרכנית מושכלת בנסיבות העניין". (החלטה מיום 18.9.2023).

בשם המבקשת: עו"ד ד"ר אסף רנצלר, עו"ד עופר קובץ, עו"ד אורי לבנת. בשם המשיב: עו"ד שוקי אליוביץ; עו"ד יוסי רייטר.

בשלבי חקיקה

4 בשלבי חקיקה

בנוסף להצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 15), התשפ"ג-2023, שאותה סקרנו בגיליון הקודם ואשר מצויה בהכנה לקראת קריאה שניה ושלישית, נכון להיום מונחות על שולחן הכנסת 3 הצעות פרטיות לתיקון החוק אשר קבועות לדיון מוקדם / קריאה טרומית:

• הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון – תובענה ייצוגית בשל פגיעה בפרטיות) – הצעת חוק שהוגשה ע"י ח"כ גלעד קריב ממפלגת העבודה, אשר במסגרתה מוצע להוסיף פרט נוסף (14) לתוספת השניה לחוק שעניינו: "תביעה בעילה של הפרת הזכות לפרטיות לפי הוראות החוק להגנת הפרטיות, התשמ"א-1981." הצעת חוק דומה הוגשה בכנסת הקודמת ע"י ח"כ מיכל רוזין ממרצ.

• הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון – הגשת תובענה נגד גוף אשר פעילותו מחייבת רישיון) – הצעת חוק שהוגשה ע"י חבר הכנסת ארז מלול מש"ס, ובמסגרתה מוצע לקבוע כי במקרה של הגשת תובענה ייצוגית כנגד גוף הנמצא תחת פיקוח של מאסדר, יחוייב התובע, טרם הגשת התביעה, לפנות למאסדר בתלונה ולהקדים פנייה לנתבע. בנוסף לכך, מוצע להרתיע תובעים סדרתיים באמצעות הטלת מגבלות על מספר הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שיוגשו בידי אותו תובע. תיקון מוצע נוסף נועד להגן על גופים קטנים שהונם העצמי בעת הגשת הבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגדם נמוך מ-90 מיליון שקלים חדשים באמצעות הגבלת הסעדים הנתבעים נגדם.

• הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מעמדם של ארגוני סביבה) – הצעת חוק שהוגשה ע"י חברי כנסת מהאופוזיציה (יוראי להב הרצנו, יסמין פרידמן, נאור שירי, מטי צרפתי הרכבי, נעמה לזימי), ובמסגרתה מוצע לקבוע כי לצד המועצה הישראלית לצרכנות, גם ארגוני סביבה שהמחוקק כלל ברשימת הארגונים שיכולים להגיש תביעה קבוצתית מכוח החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992, יהיו רשאים להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית, וזאת מבלי שיידרשו להוכיח כי יש קושי לאתר אדם שיש לו עילת תביעה.

רישום לקבלת ניוזלטר תובענות ייצוגיות במייל
היכנסו ללינק: [/https://www.rgl.co.il/newsletter](https://www.rgl.co.il/newsletter)
או סרקו:

